

Evanjelium z 10. apríla 2020 - Veľký piatok - Rok

Umučenia Pána - Ján 18, 1 - 19, 42

Prepis komentára biblistu Fernanda Armelliniho, nerevidovaný autorom

V tom čase vyšiel Ježiš so svojimi učeníkmi za potok Cédron, kde bola záhrada, do ktorej vošiel so svojimi učeníkmi. Zradca Judáš tiež poznal toto miesto, pretože Ježiš tam často býval so svojimi učeníkmi. Judáš tam teda išiel, vzal so sebou skupinu vojakov a niekoľko strážcov, ktorých mu poskytli veľkňazi a farizeji, a lampáše, pochodne a zbrane. Ježiš, ktorý vedel, čo všetko sa má stať, vystúpil a spýtal sa ich: "Koho hľadáte?". Odpovedali mu: "Ježiš Nazaretský". Ježiš im povedal: "To som ja!" Bol s nimi aj zradca Judáš. Akonáhle im povedal: "To som ja!", strnuli a padli na zem. Opäť sa ich spýtal: "Koho hľadáte?" Odpovedali: "Ježiš Nazaretský". Ježiš odpovedal: "Povedal som vám, že som to ja. Ak ma teda hľadáte, nechajte ich ísť", aby sa naplnilo slovo, ktoré povedal: "Nestratil som nikoho z tých, ktorých si mi dal". Vtedy Šimon Peter, ktorý mal meč, vytiahol ho, udrel veľkňazovho sluhu a odťal mu pravé ucho. Ten sluha sa volal Malchus. Ježiš potom povedal Petrovi: "Vráť svoj meč do pošvy: či nemám piť kalich, ktorý mi dal Otec?".

Vtedy vojaci s veliteľom a židovskými strážcami chytili Ježiša, zviazali ho a odviekli najprv k Annášovi, lebo to bol svokor Kajfáša, ktorý bol toho roku veľkňazom. Kajfáš bol ten, kto Židom poradil: "Je vhodné, aby jeden človek zomrel za ľud.

Medzitým Šimon Peter nasledoval Ježiša spolu s ďalším učeníkom. Tento učeník bol známy veľkňazovi a vošiel s Ježišom na veľkňazovo nádvorie. Peter stál vonku pri dverách. Potom sa tento druhý učeník, ktorý bol známy veľkňazovi, vrátil von, prehovoril s vrátnikom a pustil Petra dnu. A mladý vrátnik povedal.

Peter: "Nie si aj ty jedným z učeníkov tohto človeka?" Odpovedal: "Nie som". Medzitým sluhovia a strážcovia zapálili oheň, lebo bola zima, a zohrievali sa; aj Peter stál s nimi a zohrieval sa.

Veľkňaz sa preto Ježiša pýtal na jeho učeníkov a jeho učenie. Ježiš mu odpovedal: "Hovoril som svetu vždy som učil v synagóge a v chráme, kde sa zhromažďovali všetci Židia, a nikdy som nič nehovoril tajne. Prečo sa ma pýtate? Pýtajte sa tých, ktorí počuli, čo som im povedal; hľa, oni vedia, čo som povedal." Len čo to povedal, jeden z prítomných strážcov udrel Ježiša so slovami: "Takto odpovedáš

veľkňaz?" Ježiš mu odpovedal: "Ak som hovoril zlé, ukáž mi, kde je to zlé. Ale ak som hovoril dobre, prečo ma bijete?" Potom ho Anna poslala so zviazanými rukami k veľkňazovi Kajfášovi.

Medzitým sa tam zohrieval Šimon Peter. Povedali mu: "Nie si aj ty jeden z jeho učeníkov?" On to poprel a povedal: "Nie som. Ale jeden z veľkňazových sluhov, príbuzný toho, ktorému Peter odťal ucho, povedal: "Či som ťa s ním nevidel v záhrade?" Peter opäť zaprel a hneď nato zakikírkol kohút.

Potom vyviedli Ježiša z Kajfášovho domu do pretória. Bolo svitanie a oni nechceli vstúpiť do pretória, aby sa nepoškvrnili a nemohli jesť paschu. Pilát k nim vyšiel a spýtal sa: "Aké obvinenie vznášate proti tomuto človeku?" Povedali mu: "Keby tento človek nebol zločinec, neboli by sme vám ho vydali. Pilát im povedal: "Vezmi ho a súd' ho podľa svojho zákona!" Židia mu odpovedali: "My nesmieme nikoho usmrtiť." Tak sa naplnili slová, ktoré Ježiš povedal a ktoré naznačovali, akou smrťou má zomrieť.

Pilát sa potom vrátil do pretória, zavola si Ježiša a povedal mu: "Ty si židovský kráľ?". Ježiš odpovedal: "To hovoríš sám od seba, alebo ti o mne hovorili iní?" Pilát povedal: "Som Žid? Tvoj ľud a veľkňazi ťa vydali mne. Čo ste urobili?"

Ježiš odpovedal: "Moje kráľovstvo nie je z tohto sveta; keby moje kráľovstvo bolo z tohto sveta, moji sluhovia by bojovali, aby ma nevydali Židom, ale moje kráľovstvo nie je odtiaľto." Pilát sa ho opýtal: "Takže ty si kráľ?" Ježiš odpovedal: "Ty hovoríš: Ja som kráľ. Preto som sa narodil a preto som prišiel na svet: aby som vydal svedectvo o pravde. Kto je z pravdy, počúva môj hlas."

Pilát sa ho pýta: "Čo je pravda?"

Keď to povedal, vyšiel opäť k Židom a povedal im: "Nenachádzam na ňom žiadnu chybu. Je medzi vami zvyk, že na Veľkú noc pre vás prepustím jedného na slobodu; chcete teda, aby som pre vás prepustil židovského kráľa?" Potom opäť zvolali: "Nie tento, ale Barabáš!" Barabáš bol zbojník.

Potom Pilát vzal Ježiša a dal ho zbičovať. A vojaci, Uplietli mu trňovú korunu, nasadili mu ju na hlavu a obliekli mu purpurový plášť. Potom k nemu pristúpili a povedali: "Bud' pozdravený, židovský kráľ!" A oni mu dali facku.

Pilát opäť vyšiel a povedal im: "Hľa, vyvádzam ho k vám, aby ste vedeli, že na ňom nenachádzam žiadnu vinu. Potom Ježiš vyšiel von,

**v trňovej korune a purpurovom plášti. Pilát im povedal:
"Tu je ten muž!"**

Keď ho uvideli, veľkňazi a stráža kričali: "Ukrižuj ho! Ukrižuj ho!" Pilát im povedal: "Vezmite ho a ukrižujte, nenachádzam na ňom vinu. Židia mu odpovedali: "Máme Zákon a podľa Zákona musí zomrieť, lebo sa stal Božím Synom.

Keď Pilát počul tieto slová, ešte viac sa zľakol. Opäť vstúpil do pretória a spýtal sa Ježiša: "Odkiaľ si?". Ježiš mu však neodpovedal. Pilát mu povedal: "Nechceš so mnou hovoriť? Či neviete, že mám moc vás oslobodiť a moc vás ukrižovať?" Ježiš mu odpovedal: "Nemal by si nado mnou moc, keby ti to nebolo dané zhora. Preto ten, kto ma vydal tebe, má väčší hriech."

Od tej chvíle sa ho Pilát snažil oslobodiť. Ale Židia Kričali: "Ak oslobodíš tohto muža, nie si priateľom cisára! Kto sa robí kráľom, stavia sa proti cisárovi". Keď Pilát počul tieto slová, dal Ježiša vyviešť von a posadil ho na súd, na mieste zvanom Litòstroto, hebrejsky Gabbata. Bolo to na Pesach Parascève, okolo poludnia. Pilát povedal Židom: "Tu je váš kráľ!" Ale oni kričali: "Preč! Preč! Ukrižuj ho!" Pilát im povedal: "Mám ukrižovať vášho kráľa?" Veľkňazi odpovedali: "Nemáme kráľa, iba cisára." Potom im ho vydal, aby ho ukrižovali.

Vzali Ježiša a on, nesúc kríž, išiel na miesto zvané Lebka, hebrejsky Gòlgota, kde ho ukrižovali a s ním ďalších dvoch, jedného na jednej a druhého na druhej strane, a Ježiša uprostred. Pilát tiež zložil nápis a dal ho umiestniť na kríž, ktorý znel: "Ježiš Nazaretský, židovský kráľ". Mnohí Židia čítajú tento nápis, pretože miesto kde bol Ježiš ukrižovaný, bolo blízko mesta; bolo napísané v hebrejčine, v Latinčina a gréčtina. Židovskí veľkňazi potom povedali Pilátovi: "Nepíš: 'Židovský kráľ', ale: 'Povedal: Ja som židovský kráľ'". Pilát odpovedal: "Čo som napísal, to som napísal.

Keď potom vojaci ukrižovali Ježiša, vzali jeho šaty, urobili štyri časti - pre každého vojaka jednu - a tuniku. Ale táto tunika bola bezšvová, utkaná z jedného kusu od vrchu až po spodok. Preto si povedali: "Neroztrhnime ho, ale losujme o tých, ktorých sa dotkne. Tak sa naplnilo Písmo, ktoré hovorí: "Rozdelili si moje rúcho a o môj plášť hodili žreb. A vojaci to urobili.

Pri Ježišovom kríži stáli jeho matka, sestra jeho matky, Mária, matka Klopasova, a Mária z Magdaly. Ježiš potom, keď videl svoju matku a

A vedľa nej učeník, ktorého miloval, povedal svojej matke: "Žena, tu je tvoj syn!" Potom povedal učeníkovi: "Hľa, tvoja matka!" Od tej hodiny ju učeník prijal.

Potom Ježiš, vediac, že sa už všetko naplnilo, aby sa naplnilo Písmo, povedal: "Žízňim. Bola tam nádoba plná octu, preto mu na trstinu položili špongiu namočenú v octe a priložili mu ju k ústam. Potom, čo vzal ocot, Ježiš povedal: "Je to splnené!" Sklonil hlavu a vyslobodil ducha.

(Pokloní sa a krátko sa odmlčí)

Bol to deň Parascève a Židia, aby telá nezostali v sobotu na kríži - lebo v sobotu bol slávnostný deň -, žiadali Piláta, aby im polámali nohy a odniesli ich. Prišli teda vojaci a polámali nohy jednému a druhému, ktorí boli ukrižovaní spolu s ním. Keď však prišli k Ježišovi a videli, že je už mŕtvy, nepolámali mu nohy, ale jeden z vojakov ho kopijou udrel do boku a hneď vytiekla krv a voda. Ten, kto to videl, vydáva svedectvo a jeho svedectvo je pravdivé; vie, že hovorí pravdivé, aby ste aj vy uverili. To sa stalo, aby sa naplnilo Písmo: "Nebude v ňom zlomená žiadna kosť". A na inom mieste Písma sa hovorí: "Budú hľadiť na toho, ktorého prebodli".

Po týchto udalostiach Jozef z Arimatey, ktorý bol Ježišovým učeníkom, ale tajne, zo strachu pred Židmi, požiadal Piláta, aby vzal Ježišovo telo. Pilát mu vyhovel. Potom išiel a vzal Ježišovo telo. Nikodém, ktorý k nemu predtým prišiel v noci, tiež išiel a priniesol asi tridsať kíľ zmesi myrhy a aloe. Vzali si potom Ježišovo telo a zabalili ho do plátna spolu s koreninami, ako to robili Židia pri príprave pohrebu. Na mieste, kde bol ukrižovaný, bola záhrada a v nej nový hrob, do ktorého ešte nikoho neuložili. Pretože bol deň židovskej Veľkej noci a hrob bol blízko, položili tam Ježiša.

Na tento Veľký piatok nám liturgia ponúka zamyslenie nad *Ježišovým utrpením* o ktorom nám hovorí evanjelista Ján.

Zastavíme sa pri epizóde, o ktorej nám podáva správu iba tento evanjelista, a to pri dialógu medzi Ježišom a Pilátom o kráľovskej hodnosti.

Pilát bol postava, ktorej meno by si dnes už nikto ani nepamätal, nebyť toho, že v ten piatok 7. apríla roku 30, v predvečer Veľkej noci, sa stretol s Ježišom a musel vyniesť rozsudok, ktorý bol rozsudok smrti.

Pilát býval v Cézarei, ale aby udržal poriadok vo Svätom meste počas Paschy, vydal sa do Jeruzalema so svojou skupinou 500 vojakov.

Kde býval?

Chceme lokalizovať epizódu, o ktorej sa pokúsime uvažovať, a najmä Pilátovo *pretórium*.

Tradične sa predpokladá, že Pilát sídlil v *Antonovej veži*, ktorá je zobrazená v pozadí. Táto pevnosť postavená kráľom Herodesom Veľkým bola pomenovaná podľa jeho veľkého priateľa a ochrancu *Antonia*, jedného z triumvirátov.

Potvrdenie o polohe pretória poskytli archeológovia, ktorí práve v tejto oblasti objavili *litostratum*, a keďže evanjelista Ján hovorí, že na mieste, kde bol Ježiš odsúdený, bolo *litostratum* (dlážka s kamennými doskami), predpokladalo sa, že Ježiš bol

odsúdený v samotnej veži Antonia.

Archeológovia odvtedy celú záležitosť objasnili, pretože toto *litostrum* nie je z čias Ježiša, ale o 100 rokov neskôr, bolo umiestnené v čase Hadriána, keď tam postavili rímske fórum.

Kde bolo Pilátovo pretórium?

Kde v tých dňoch Pilát býval?

Keď hovoríme o pretóriu, vždy máme na mysli sídlo miestodržiteľa, ale v meste Jeruzalem to nebola Antonova veža, tam chodili vojaci; v

Pilátova rezidencia sa nachádzala v bývalom *paláci Herodesa Veľkého*, postavený v najvyššej časti mesta, kde žili bohatí Jeruzalemčania, a z vrcholu troch veží kontroloval celé mesto.

O Herodesovom paláci vieme prakticky všetko, dokonca do detailov, pretože nám ho opísal známy historik Jozef Flavius.

Pozostával z dvoch veľkých budov pomenovaných po dvoch veľkých priateľoch Herodesa Veľkého: Caesarovi a Markovi Agrippovi, staviteľovi Panteónu v Ríme a zaťovi Caesara Augusta; budova na severe bola pomenovaná *Caesarion* a budova na juhu *Agrippeion* na počesť dvoch veľkých priateľov Herodesa Veľkého.

V tomto paláci v tých dňoch býval Pilát.

Všimnime si niektoré významné body tejto budovy... Naznačil som Cézarion, túto budovu v severnej časti, môžeme tam umiestniť Ježišovo stretnutie s Pilátom, keď sa budú navzájom konfrontovať o kráľovskú hodnosť.

Ďalším miestom, na ktoré treba pamätať, sú dvere, ktoré sa vám zobrazia.

východ z Herodesovho paláca na agore, na tom námestí, ktoré bolo hlavným trhom mesta Jeruzalem, a ak si uvedomíme, že sme v predvečer Veľkej noci a čas, keď sa odohralo Ježišovo stretnutie s Pilátom, je skoro ráno, môžeme si myslieť aj to, že na tom trhu v tom čase rozostavovali stánky na predaj toho, čo bolo potrebné na Večeru

Pasquale.

Tak som vám povedal o týchto dvoch krásnych budovách, teraz nájdeme ďalšie

konkrétne miesto stretnutia postáv v týchto siedmich scénach, o ktorých nám rozpráva evanjelista Ján.

Prečo sedem scén?

Už v 19. storočí sa totiž zistilo, že Pilát sa pohyboval medzi vnútornou a vonkajšou časťou paláca.

Vnútri sa stretáva a rozpráva s Ježišom, potom sa ide stretnúť s veľkňazmi a ľuďmi, ktorí ho zoznámili s touto osobou, ktorú vodcovia chcú odsúdený na trest smrti.

Čo si všimli?

V tomto Pilátovom príchode a odchode sa odohráva sedem scén, ktoré budeme postupne skúmať, pretože do každej z nich evanjelista Ján vkladá dôležité teologické posolstvo.

Vráťme sa ešte raz k prostrediu, ktoré je dôležité.

V pozadí sa vám predstaví Cézarion a kto sú postavy, ktoré stretnete v tomto paláci?

Sú to Pilát a Ježiš.

V pozadí sú tri veže, ktoré dominovali mestu Jeruzalem.

Vnútri pretória sa koná stretnutie, ktorého témou je kráľovská moc; je tam sú dve kráľovstvá, ktoré stoja proti sebe: kráľovstvo, ktoré pochádza z princíпов, hodnôt, vznešenosti tohto sveta, a kráľovstvo, ktoré pochádza z neba, pochádza z hodnôt a princíпов, ktoré sú Božie.

Sú to dve nezlučiteľné kráľovstvá, ktoré stoja proti sebe v paláci.

Vonku sa odohrávajú ďalšie scény, keď Pilát vychádza v ústrety veľkňazom, ktorí mu predstavili Ježiša, ale ktorým nebolo dovolené vstúpiť do paláca, pretože by sa v ňom zdržiaval pohan, poškvrnili by sa a nemohli by sláviť Paschu.

Ukazuje sa vám miesto, kde Pilát vyšiel v ústrety týmto vodcom

kňazov a pred týmito dverami je aj agora, trhovisko, kde boli predavači, ktorí sa určite nezaujímal o tohto Ježiša, ktorý bol

predložený Pilátovi a práve tam sa odohráva konfrontácia medzi dvoma ďalšími mocnosťami; vnútri sme povedali, že sa stretávajú *dve kráľovstvá*: to, ktoré pochádza z hodnôt, z veľkosti tohto sveta, a kráľovstvo, ktoré pochádza z neba, ktoré pochádza od Boha.

Pred týmito dverami prebieha konfrontácia dvoch ďalších mocí: *politickej moci*, Tiberiovho zástupcu, a *náboženskej moci*.

Tieto dve sily sú konfrontované, ale uvidíme, že sa spojili, pretože

Obe nemôžu zniesť, aby vzniklo nové kráľovstvo, nový svet, chcú zachovať starý svet, a preto politická moc a náboženská moc spoločne chcú zabrániť, ukončiť túto provokáciu, ktorá prichádza z neba, zrod úplne iného sveta, riadiaceho sa princípmi a hodnotami, ktoré nie sú princípmi a hodnotami veľmoci tohto sveta, ale veľmoci

autentické, ktoré sú Božie.

Tu, po tomto určení miest, kde umiestnime sedem scén

ktoré tvoria tento úryvok, si teraz vypočujme úvod k prvej scéne, ktorou bude dialóg medzi veľkňazmi a Pilátom:

Vyviedli Ježiša z Kajfášovho domu do pretória. Bolo svitanie a oni nechceli vstúpiť do pretória, aby sa nepoškvrnili a mohli jesť paschu.

Evanjelista uvádza prvý časový údaj, do ktorého je zasadené stretnutie veľkňazov s Pilátom.

Bola to *polárna žiara* v gréckom jazyku "*proi*", čo znamená svitanie, a to je v súlade s

so správaním rímskych sudcov, ktorí začínali svoju činnosť skoro ráno.

V úryvku, ktorý budeme skúmať, budú ešte dva časové údaje: poludnie a potom záver tohto dňa, ktorý je potom začiatkom veľkonočných sviatkov.

Toto označenie má teologický význam, pretože je to svitanie nového dňa po temnote dlhej noci, v ktorej sa toho toľko udialo:

došlo k vydaniu Ježiša Judášom, k zajatiu, k odsúdeniu Ježiša Sanhedrínom, ktorý rozhodol, že tento muž musí byť odstránený z cesty, pretože podkopáva celý náboženský a teologický prístup duchovných vodcov izraelského ľudu.

V tú noc došlo aj k Petrovmu zapretiu.

Takže skutočne existuje tma, tma, ktorá sa teraz začína rozpúšťať v tomto novom dni... bolo to svitanie.

V túto noc vystupuje do popredia veľmi zlovestná postava *Anana, Anny*, svokra veľkňaza Kajfáša.

Ananus je najtemnejšou postavou, ktorá je skutočne zodpovedná za Ježišovu smrť, pretože bol

ten, kto kontroloval všetky náboženské aktivity, zmiešané potom so všetkými *ekonomickými* obchodmi chrámu v Jeruzaleme.

Bol veľkňazom dlhé roky od roku 6 do roku 15 a po ňom bol za veľkňaza vymenovaný jeho zať Kajfáš, ktorý vydržal do roku 36.

Všimnite si, že presne v tom istom roku 36, keď je Kajfáš odvolaný z veľkňazského úradu, je zároveň odvolaný aj Pilát.

To vedie k myšlienke, že títo dvaja boli aj spojencami, pretože skutočný politik schopné spojenectvo s náboženskou mocou a možno práve vďaka tomuto spojenectvu medzi Kajfášom a Pilátom mohol veľkňaz dosiahnuť rozsudok smrti nad Ježišom.

O rozsudku smrti rozhodol už v noci sanhedrin, ale nemohol byť vykonaný, pretože právomoc odsúdiť na smrť bola vyhradená rímskemu prokurátorovi.

Veľkňazi a ich služobníci potom prišli ku vchodu do Herodesovho paláca, zastavili sa, aby sa neznečistili, a požiadali Piláta, aby s nimi hovoril. Vypočujme si opis ich dialógu:

Pilát k nim vyšiel a spýtal sa: "Aké obvinenie vznášate proti tomuto človeku? Odpovedali mu: "Keby tento človek nebol zloduch, nebol by si by sme ho vydali. Pilát im povedal: "Vezmite ho a súdte ho. podľa tvojho zákona!" Židia mu odpovedali: "My nesmieme nikoho usmrtiť." Tak sa naplnili slová, ktoré Ježiš povedal, keď naznačil, na akú smrť má zomrieť

Piláta zavolali z pretória a on vyšiel k skupine ľudí vedenej veľkňazom. Pilát je predstaviteľom politickej moci, chránený slávnym Sejanom, ktorý ovláda Rím, Tiberius je na Capri napoly zosnulý a ten, kto riadi moc v hlavnom meste, je Sejanus; Pilát vydrží, kým jeho ochranca neupadne do nemilosti.

Tento predstaviteľ politickej moci je teraz konfrontovaný s náboženskou mocou. Je to prvá scéna, ktorá sa odohráva pred pretóriom Piláta, ktorý sa obracia na veľkňazov a pýta sa: "Aké obvinenie vznášate proti tomuto človeku?"

Odpoveď znie: "Je to zločinec", takže musíte dôverovať nášmu úsudku a okamžite vyniesť rozsudok.

Pilát reaguje okamžite: "Vezmi ho a súd ho podľa svojho zákona!"

Veľkňazi reagujú okamžite:

"Odsúdili sme ho, ale potrebujeme, aby ste potvrdili rozsudok smrti, pretože ho nemôžeme vykonať."

Chcem si všimnúť toto vydanie veľkňazmi, evanjelista poznamenáva, že hovoria rímskemu prokurátorovi: "Vydali sme vám ho, lebo je zločinec".

Toto sloveso "dodať" je veľmi dôležité, v Jánovom evanjeliu sa vyskytuje najmenej 15-krát... a kto sú tí, ktorí dodávajú?

Dôležité je, že Ježiša vydá Judáš, potom ho veľkňazi vydajú Pilátovi, Pilát ho vydá na smrť.

Všetky zlé dodávky, proti Božiemu plánu a zámeru, sa ho snažia odstrániť prostredníctvom tejto dodávky.

Aká bude reakcia neba na všetky tieto dodávky od ľudí? Ježiš na kríži prinesie dar života, prinesie Ducha.

Sloveso "paradidomi" v gréčtine sa pripomína ako Božia odpoveď na všetky tieto dodávky ľudí; vydávajú na smrť a ako Boh reaguje na túto zlobu ľudí?

Prinášanie Ducha, teda božského života ľudstvu.

Evanjelista poznamenáva, že sa to stalo, aby sa naplnilo to, čo Ježiš povedal... Čo povedal Ježiš?

Teologicky dôležitá veta:

"Keď budem vyzdvihnutý zo zeme, pritiahnem všetkých k sebe."

Toto materiálne vyvýšenie Ježiša na kríži číta evanjelista ako

slávny okamih, ktorý je pre ľudí ohavný, ale v Božích očiach je slávny, pretože je to okamih, keď môže konečne zjaviť celú veľkosť svojej lásky.

Existuje výklad tohto slovesa materiálne vzkriesiť na kríži, čo je vzkriesenie v sláve... to by sa nestalo, keby Ježiš nebol odsúdil rímsky prokurátor, pretože Židia mali vykonať trest smrti ukameňovaním.

Namiesto toho sa splnilo to, čo Ježiš slúbil: "*Budem vyzdvihnutý*", práve preto, že to bude Pilát, kto vynesie rozsudok smrti ukrižovaním.

Po tomto dialógu so Židmi sa Pilát vracia a nastáva prvý dialóg prokurátora s Ježišom, počúvajte:

Pilát sa potom vrátil do pretória, zavolať si Ježiša a povedal mu: "Ty si židovský kráľ?". Ježiš odpovedal: "To hovoríš sám od seba, alebo ti o mne hovorili iní?"
Pilát povedal: "Som Žid? Tvoj ľud a veľkňazi ťa vydali mne. Čo ste urobili?"
Ježiš odpovedal: "Moje kráľovstvo nie je od Keby moje kráľovstvo bolo z tohto sveta, moji služobníci by bojovali, aby ma nevydali Židom, ale moje kráľovstvo nie je z tohto sveta. tu dole".
Pilát sa ho opýtal: "Takže ty si kráľ?"
Ježiš odpovedal: "Ty to hovoríš: Ja som kráľ. Preto som sa narodil a preto som prišiel na svet: aby som vydal svedectvo o pravde. Kto je z pravdy, počuje môj hlas."
Pilát mu povedal: "Čo je pravda?"

V tejto scéne sa začína dialóg o kráľovstve medzi Pilátom a Ježišom v pretóriu. Prokurátor sa pýta Ježiša: "*Ty si židovský kráľ?*", pretože počul hovoriť o tomto kráľovstve a Ježiš odpovedá: "*Hovoríš to o sebe, alebo ti to o mne povedali iní?*".

Prečo Ježiš kladie túto otázku?

Pretože nemôže odpovedať na Pilátovu otázku, pretože ak Pilát "*hovorí sám za seba*", potom chápe kráľovskú hodnosť podľa kritérií tohto sveta a Ježiša by určite odpovedal: "Nie, nesústreďujem sa na kráľovskú hodnosť, ako ju chápeš ty, t. j. na Tiberiovu kráľovskú hodnosť, nechcem ju spochybňovať"; ak sú to na druhej strane "*iní, ktorí ti to o mne povedali*", t. j. Židia, potom má na mysli inú

kráľovskej moci, ktorá bola ohlásená v Starom zákone, keď Boh konečne prevezme moc a založí nové kráľovstvo, Ježiš tiež veľmi často hovoril o Božom kráľovstve, nebeskom kráľovstve, ktoré Pán založí na tomto svete.

Preto sa Ježiš pýta Piláta:

"Hovoríte za seba alebo vám to povedali iní? Potom vám môžem odpovedať."
Pilát mu podráždene odpovedal: "*Ale ja som Žid? O vašich záležitostiach nič neviem, zaujímam sa len o svoju kráľovskú hodnosť.*"
Ja nie som Žid!"

Teraz môže Ježiš odpovedať o kráľovskej hodnosti, ktorú mu navrhol Pilát a

hovorí:

"Moje kráľovstvo nie je z tohto sveta".

Správny preklad pôvodného textu je dôležitý, pretože sa zvyčajne prekladá Moje kráľovstvo nie je z tohto sveta... nie je to pravda!

Ježišovo kráľovstvo je z tohto sveta, o inom svete budeme hovoriť inokedy, ale Ježiš chce ustanoviť Božie kráľovstvo v tomto svete.

Správny preklad je: Moje kráľovstvo nepochádza z tohto sveta, z kritérií, hodnôt tohto sveta.

Grécky text hovorí "*ec tu cosmo tutu*" "z tohto sveta".

Je to kráľovstvo, ktoré prichádza zhora, vychádza z Božích kritérií, vychádza z hodnôt, ktoré sú nebeské.

"Ak by to bolo z tohto sveta, ako veríš Pilátovi, čo je kráľovská hodnosť Tibéria, kráľovská hodnosť cisára Augusta, tieto kráľovské hodnosti pochádzajú z kritérií a hodnôt tohto sveta.

Keby to bolo moje kráľovstvo, moji sluhovia by bojovali za prvý

Kritérium, na ktorom sú založené kráľovstvá tohto sveta, je sila, násilie.

Moja kráľovská hodnosť nepochádza odtiaľto, ale z iných kritérií a hodnôt."

Aby sme pochopili rozdiel medzi týmito dvoma kráľovstvami... pre kráľovstvo tohto sveta, môžeme si spomenúť na to, čo hovorí svätý Augustín v "*De Civitate Dei*", keď pripomína legendárny dialóg medzi pirátom a Alexandrom Veľkým.

Alexander Veľký sa obrátil k zajatému pirátovi a povedal mu: "*Ty si zbojník, ako to, že pustoíš moria?*"

Pirát odpovedá: "*Vidíš, ja som zbojník, lúpežník, pirát, ale mám malú loď a nazývajú ma zbojníkom, lebo kradnem na mori, ale ty, Alexander Veľký, ktorý máš veľkú flotilu a pustoíš moria, ale aj pevninu svojimi vojskami, ty, ktorý robíš katastrofy oveľa väčšie ako ja, ty sa voláš Veľký.*

Cisár, pretože ste vyhrali.

Som malý pirát, malý zloduch, ale pretože vyhrávaš, si veľký". Veľkí tohto sveta sú tí, ktorí svoju moc zakladajú predovšetkým na sile, na nadvláde, a keď sa im podarí zvíťaziť, sú považovaní za "veľkých", za úspešní ľudia, kráľovská rodina tohto sveta, tí, ktorí sú úspešní.

Toto je kráľovstvo, ktoré pochádza zo svetskosti, je to kráľovstvo, ktoré aj Ježiš bol pokúšaný vybudovať, ktoré mu naznačil Zlý:

"Ak chceš uspieť, poviem ti, ako to musíš urobiť... musíš sa presadiť silou, a ak je to potrebné, aj lžou, aj nespravodlivosťou, násilím, útlakom, pretože len tak môžeš založiť kráľovstvo, ktoré sa zrodilo zo zásad tohto sveta."

Vidíme, ako sa pokušenie v malých oblastiach, ktoré sa každý z nás snaží ustanoviť, môže vyplývať z týchto hodnôt, ktoré navrhuje zlý... stať sa veľkým tým, že rozdrví ostatných!

To je to, čoho sme boli svedkami po celé stáročia, ten istý scenár, snaha dominovať, vnucovať sa iným a potom ustúpiť, keď sa objaví silnejšia moc.

V paláci, medzi Ježišom a Pilátom, sa tieto dve kráľovstvá porovnávajú a Ježiš vysvetľuje rozdiel medzi nimi, pričom prvé z nich je panstvo. Kráľovstvá, ktoré sú založené a pochádzajú z logiky tohto sveta, sú založené predovšetkým na sile; kráľovstvo, ktoré pochádza od Boha, nie je o nadvláde, ale je presne naopak, v oblasti služieb.

Človek, ktorý je veľký, ktorý je vyvýšený, ktorý je na tróne... je ten, ktorý slúži, ktorý kľáči pred tými, ktorí ho potrebujú.

Pilát zostáva rozrušený, šokovaný, nechápe a hovorí: "*Ale ved' ty si kráľ!*" Ježiš odpovedá: "*Je to pravda, ty to hovoríš, ja som kráľ!*"

Teraz Ježiš objasňuje druhý rozdiel medzi kráľovstvami, ktoré pochádzajú z tohto sveta, a kráľovstvom, ktoré prichádza z neba, a hovorí: "*Prišiel som, aby som dal svedectvo pravdy a tí, ktorí sú na strane pravdy, počúvajú môj hlas.*"

Čo znamená pravda?

Pravda v Biblii neznamena hovoríť alebo nehovoríť ľži, nie!

Je to pojem, ktorý máme aj my, keď hovoríme "pravý", "toto je pravý človek", "toto je pravý kňaz", "toto je pravý pokrstený človek"... znamená to človeka, ktorý si uvedomuje identitu Kristovho učeníka, teda je verný návrhu človeka, ktorý Ježiš urobil v evanjeliu... to je pravda.

Ježiš prišiel na svet, aby vydal svedectvo o pravde o Bohu a vymazal všetky ľži, ktoré sa o ňom hovorili, svojou osobou predstavuje pravdu o Božej tvári; kto vidí Ježiša, vidí pravú tvár Boha, a kto vidí Ježiša, vidí pravú tvár človeka, pravého človeka!

Dominant nie je skutočný človek, je to stále zviera, Ježiš svedčí o tejto pravde o Bohu a človeku.

Tu je druhý rozdiel oproti kráľovstvám tohto sveta, nové kráľovstvo je veľkosťou služby a naplnenia, reprodukcie tváre Otca v nebi na tvári každého človeka.

Pilát v tejto chvíli vôbec ničomu nerozumie a prichádza s tým slávnym výraz "*Čo je pravda?*" ... a potom vyjde von, aby sa porozprával s veľkňazmi. Ničomu nerozumie, pretože kráľovská moc je pre neho len Tiberius, vládcovia, potom táto pravda, o ktorej toľko hovorili filozofi... Pilát sa nechce zaujímať o reč, ktorú vedie Ježiš.

Keby bol Pilát schopný pochopiť kráľovskú moc, o ktorej hovoril Ježiš, stal by sa slobodným človekom, oslobodil by sa od obrazu kráľovskej moci, ktorá ho odľudšťovala; o Pilátovi existuje opis, ktorý podal Filón Alexandrijský, ktorý je o tejto pochybnej postave hrozný.

Pilát sa nenechal prepustiť, vyšiel von, mohol sa spýtať Ježiša alebo počkať na Ježišovu odpoveď, keď sa pýtal, čo je pravda... Ježiš by mu to vysvetlil a on by pochopil, že byť veľkým človekom nie je byť ako Tiberius, ale byť ľuďmi, ktorí milujú, ktorí slúžia, a nie zotročujú iných. Pilát Ježiša nepochopí, je to príliš komplikované, pretože Ježiš rúcal všetky predstavy o veľkosti tohto sveta.

Ježiš neuspel ani u Petra... keď Peter chcel, aby sa Ježiš stal veľkým, keď Peter nechcel, aby mu umyli nohy.
chce byť prvý namiesto Ježiša, chce, aby všetci pochopili, že pravé veľkosti, tie, ktoré patria ku kráľovstvu, ktoré prichádza zhora, sú práve opakom kráľovského a vznešeného tohto sveta.

Pilát teraz opäť vychádza k Židom, ktorí čakajú pred dverami v Agore.
Vypočujme si spoločne opis tretej scény, stretnutia Piláta s veľkňazmi:

Pilát opäť vyšiel k Židom a povedal im: "Nenachádzam na ňom žiadnu vinu. Je medzi vami zvyk, že na Veľkú noc pre vás prepustím jedného na slobodu; chcete teda, aby som pre vás prepustil židovského kráľa?" Vtedy znova zvolali: "Nie tento, ale Barabáš!" Barabáš bol zbojník.

Dost' unáhlený Pilát v dialógu, ktorý teraz vedie s vodcami Židov.
Jednoducho hovorí: "Hovoril som s Ježišom a nenachádzam na ňom žiadnu chybu v tom, z čoho ho obviňujete.

Aby sa pokúsil nájsť východisko, navrhne oslobodiť Ježiša, čo sa nazýva "Privilegium Pascale".

Nie je veľa známe o tom, čo nám evanjelista hovorí o zvyku, ktorý existoval na Veľkú noc, a to prepustenie väzňa, ktorý bol požiadaný dav.

Je nepredstaviteľné, že by rímsky prokurátor prepustil zločinca na Veľkú noc - čo sa mohlo stať?

Zrekonštruujme fakty tak, ako sa mohli stať, a potom nám evanjelisti pri opätovnom čítaní týchto faktov povedia o istom Barabášovi.

Kto mala byť táto postava?

Barabáš, Bar-Abbá znamená "syn svojho otca" a bolo to meno, ktoré sa dávalo synom šľachticov.

Vieme, kto sú títo ľudia, ktorí sú prítomní vo všetkých spoločnostiach, tí, ktorí žijú tak trochu na okraji a potom sú obviňovaní zo všetkého, pretože sú známi ako marginalizovaní.

O tomto nikoho synovi, *Bar-abbovi*, evanjelista Marek rozpráva, že v meste došlo k vz bure, počas ktorej sa stala vražda; oni

hľadali toho, kto je zodpovedný za tento zločin, a bol to Bar-abbá, musel to byť on, bol uväznený spolu s ostatnými zodpovednými za výtržnosti.

Na Veľkú noc bol tento muž prepustený pravdepodobne preto, že sa zistilo, že nemá nič spoločné s trestným činom a výtržnosťou, ktorá sa sa stalo v meste.

Táto epizóda, ktorá sa odohrala v rovnakom čase ako odsúdenie Ježiša a keďže rímsky prokurátor vyniesol rozsudok smrti nad pôvodcom Života a ľudia namiesto toho, aby si vybrali pôvodcu Života, toho, kto inicioval

svet lásky, ten nový, ktorý prišiel z neba, dal prednosť Bar-abbovi, ktorý bol považovaný za zločinca, teda za človeka na strane smrti.

Evanjelisti postavili tieto dve postavy vedľa seba, aby povedali: "Dávajme si pozor, aby sa voľba, ktorú urobili Židia, potom zakaždým opakovala, pretože pred touto voľbou stojí každý... voľba pre pôvodcu života alebo pre otca, ktorý má deti na strane neživota".

To je teologický dôvod, prečo evanjelisti postavili tieto dve postavy vedľa seba.

Pokúsil som sa vysvetliť, aké mohli byť fakty, ktoré nás až tak nezaujímajú, skôr nás zaujíma teologický význam, ktorý evanjelista chce dať.

Chcem objasniť niečo veľmi dôležité: evanjelista Ján nehovorí o izraelskom národe, nazýva ho "Židia" a pod týmto pojmom rozumie tých, ktorí odmietajú návrh nového sveta, ktorý predstavil Ježiš.

Židia nie sú ľudia Izraela, ale všetci tí, ktorí sa zo všetkých síl stavajú proti a chcú sa zbaviť toho, kto prináša nový svet, takže Židia nie sú Židia Ježišovej doby, ale Židia

vždy môžeme byť aj my, ak Ježiša vydáme, ak sa ho budeme snažiť odstrániť z cesty, aby sme zabránili uskutočneniu nového sveta, ktorý prišiel nastoliť na tomto svete.

Teraz prichádza štvrtá scéna, ústredná a najdôležitejšia, ktorá je *paródiou kráľovskej moci* podľa noriem tohto sveta.

Počúvame:

Potom Pilát vzal Ježiša a dal ho zbičovať. Vojaci mu uplietli trňovú korunu, nasadili mu ju na hlavu a obliekli mu plášť z fialová. Potom k nemu pristúpili a povedali: "Raduj sa, židovský kráľ!" A oni mu dali facku.

V tejto štvrtej scéne, ktorá je ústrednou, sa odohrávajú dve udalosti: Ježišovo bičovanie a potom paródia na kráľa, ktorá sa odohráva s korunovaním trnami a potom šarlátový plášť, ktorý je položený na Ježiša. Na bičovaní sa evanjelisti nezdržiavajú, nie na tejto krutosti, ktorá tam bola, chcú trvať, predstavujú nám *Ježišovo umučenie*, ktoré by sme nemali chápať ako umučenie, pretože trpel, čo je pravda, ale chcú, aby sme čítali umučenie lásky Krista, ktoré odhaľuje umučenie

Božej lásky k ľudstvu, k tomu ľudstvu, ktoré ho dokonca odmieta, ale ktoré Boh šialene miluje, to je to, čo nám evanjelisti chcú vysvetliť.

Prejdime teda k tejto paródii na kráľovskú moc, evanjelista používa veľmi jemnú iróniu, chce povedať, ako sú smiešne veľkosti tohto sveta, kráľovstvá, ktoré prichádzajú podľa noriem tohto sveta.

Predovšetkým trňová koruna.

Zlatá koruna, ktorú si králi nasadzovali, je slnečná, bola znakom ich slávy, ich úspechu a naznačovala žiaru boha slnka; na Ježišovej hlave nie je táto koruna, ale trňová koruna.

Skutočnosť kráľovskej moci tohto sveta je oslavovaná korunným lúčom boha slnka, kráľovská moc, ktorá prichádza z neba, je tá, ktorá miluje aj tých, ktorí robia zlo a ktorí na túto lásku odpovedajú nenávisťou.

Čo nám chce evanjelista povedať?

Hovorí nám, že kráľovstvá tohto sveta sú klauni, divadlá tohto sveta sú maškarády; Ján to povedal

Chryzostoma:

"Veľkosť tohto sveta je ako tie hry, v ktorých si každý nasadí masku, ale keď príde večer, tieto masky sú odstránené a potom pravda zostáva."

Čo zostane, keď tieto masky odstránite? Ján Zlatoústý povedal:

"Toho, kto bol kráľom v divadle, potom stretnete na námestí a on je len iný sa vydával za filozofa, lebo mal filozofickú bradu, a potom ho stretnete na ulici a on ani nevie napísať svoje meno".

Prichádza večer, keď sa tieto koruny, ktoré v očiach sveta žiaria ako slnko, odhalia vo svojej dutosti.

Ježiš nám predstavuje úplne iné kráľovstvo, pre svet je to posmešné kráľovstvo, je na posmech, vysmieva sa mu, pretože vo svete sa počítajú koruny, aké si môže dať na hlavu Tibérius.

Snažíme sa o tom premýšľať, pretože to, čo sa v tomto svete mnohokrát objavuje, je

len fraška; snažíme sa úspešným ľuďom odstrániť určité insígnie a čo nám zostane?

Skúsme odstrániť niektoré uniformy, niektoré prívlastky, niektoré čestné tituly... aký človek zostane?

Najmä ak niektorým ľuďom zoberieme peniaze, moc... akí muži zostanú?

Odstránime make-up z niektorých hviezd, zhasneme svetlá, reflektory zo svetiel reflektorov tohto sveta... akí muži a ženy zostanú?

Akú hodnotu majú títo ľudia?

Autentická hodnota, nie hodnota vzhľadu!

V tejto scéne chce evanjelista parodovať kráľovstvá tohto sveta.

Druhým znakom kráľovskej hodnosti je šarlátový plášť, ktorý je položený na Ježiša.

Farba presne označuje farbu krvi, ktorú musia kráľovské rodiny tohto sveta vyliť, aby mohli vládnuť, a nesmú sa na to pozeráť príliš zblízka, ak musia niekoho rozdrviť, musia to urobiť.

V tejto štvrtej scéne je predstavená samotná paródia kráľovskej moci tohto sveta.

Takto bol v Pilátovom pretórii pripravený posmešný kráľ; podľa ľudí je smiešne, že kráľom je ten, kto zasvätil svoj život službe

kto sa nestane veľkým, bohatým, mocným, nič neznamena.

Tu nám chce evanjelista povedať: "Dávajte si pozor, lebo tieto kráľovské hodnosti, ktoré sú veľkosťou sveta, sú na posmech".

Toto je irónia, ktorú nám chce Jánovo evanjelium predstaviť: čo sa zdá byť veľké, je bezvýznamné, čo ľudia považujú za smiešne, to je skutočne veľké!

Toto sú dve porovnania honorárov!

Teraz Pilát vyjde s týmto posmešným kráľom a predstaví ho ľudu. Vypočujme si spoločne, aká bude teraz reakcia tých, ktorí sa musia rozhodnúť medzi kráľovstvom tohto sveta a novým kráľovstvom, ktoré prichádza z neba:

Pilát opäť vyšiel a povedal im: "Hľa, vyvádzam ho k vám, lebo Vedzte, že na ňom nenachádzam žiadnu chybu." Potom vyšiel Ježiš s trňovou korunou a purpurovým plášťom. Pilát im povedal: "Hľa, ten človek!"
Keď ho uvideli, veľkňazi a strážcovia kričali: "Ukrižuj ho! Ukrižuj ho!"
Pilát im povedal: "Vezmite ho a ukrižujte ho; ja v ňom nechcem Nájsť chybu". Židia mu odpovedali: "Máme Zákon a podľa Zákona musí zomrieť, lebo sa stal Božím Synom."
Keď Pilát počul tieto slová, ešte viac sa zľakol.

Až do tohto bodu, Ježiš nikdy nehovoril priamo k Židom, tam je vždy bol Pilát nositeľom slova, dialóg medzi Ježišom a Pilátom sa odohrával vo vnútri.

V tomto momente, po scéne paródie na kráľa, Pilát vyvádza Ježiša a predvádza ho pred svoj ľud; je oblečený ako šašo, ako zosmiešnený kráľ, a Pilát nehovorí "Hľa, váš kráľ", ale "Hľa, človek!"

Pilát nevie, čo znamená výraz, ktorý použil: "Hľa, človek!" Evanjelista chce, aby sme pochopili pravý význam tohto slova.

Človek, to je pravý človek, úspešný človek podľa Boha, služobník, ten, ktorý ponúka celé svoje ja.

Teraz je dôležitá reakcia ľudí na tohto muža.

Keď to vidia, veľkňazi a ich sprievodcovia, pamätáme si, že čo kričia pred praetorskými dverami, na agore pred praetóriom?

"Ukrižuj! Ukrižuj!"

Vieme, že ukrižovanie bolo trestom pre otrokov; rímsky občan, skutočný človek, nemohol byť ukrižovaný.

Veľkňazi a ich sprievodcovia hovoria, že to nie je človek, pravý človek je ten, čo je oblečený do purpuru, veľký muž, muž, ktorý je zdravý... to je otrok, ukrižuj ho!

Tu sú dva návrhy človeka: človek, ktorý dominuje, a človek, ktorý slúži.

Úspešný muž podľa kritérií veľkňazov a ľudu je ten, kto je veľký, kto je dobre oblečený; pravý muž, teda človek, je ten, ktorého Boh

predstavuje ústami nevedomého Piláta... sluhu.

Táto reakcia sa preto dala očakávať, pretože nemôžu zniesť tento návrh človeka, ktorý je proti tým, ktorí sú pri moci, politickej aj náboženskej, pretože je zemetrasením logiky a kritérií ľudí.

Chcem si všimnúť jeden detail, nie je to ľud Izraela, kto odmieta tohto človeka, ale tí, ktorí majú náboženskú moc, a tí, ktorí sú v ich sprievode, ich služobníci; židovský ľud sa u Jána nikdy neobjavuje, sú to len vodcovia, ktorí sú skutočnými Zodpovední za toto odmietnutie človeka podľa Boha chcú chrániť svoje záujmy, zachovať si svoju moc a Ježiš otriasa touto odlúďštenou náboženskou inštitúciou, s ktorou veľkňazi spojili všetky svoje záujmy.

Pilát odpovedá: *"Ty ho vezmi! Vykonáte rozsudok! Nenachádzam v ňom žiadnu vinu."*

Na tom, kto dáva svoj život do služby, nemožno nájsť žiadnu chybu, ale tento obraz človeka nemôžu prijať tí, ktorí majú na mysli iných úspešných ľudí, veľkňazi potom odpovedajú: *"Máme zákon a tento človek musí zomrieť, pretože sa predstavuje ako Boží syn!"*

Syn Boží znamená toho, kto reprodukuje tvár Otca v nebi, a majú na mysli iný obraz Boha, ktorý je dominantný, ospravedlňujúci Boh, a tu nie máme tento obraz Boha na Ježišovej tvári. Sú to náboženský vodcovia!

Beda vám, ak budete odporovať ich katechéze!

Sú ochotní spáchať vraždu, ale nie prehodnotiť svoje presvedčenie.

V tomto momente odhaľujú skutočný dôvod, nie to, že Ježiš je zloduch, rebel, ale to, že on je ten, kto spochybňuje ich náboženské predstavy, ich tradície, neprijímajú nového človeka a dokonca aj Pilát sa začína báť... Ježiš nie nielen škripa náboženská koncepcia veľkňazov, ale škripe aj politická moc, veľký človek podľa mocných tohto sveta, a Pilát sa bojí, lebo vie, že náboženská moc ho už od začiatku podkopáva; keď prišiel do Izraela, bol problém so zástavami, ktoré Pilát zaviedol do svätého mesta Jeruzalema, reakcia náboženskej moci bola bolo veľmi ťažké a Pilát musel ustúpiť.

Pilát sa v tejto chvíli bojí, tvárou v tvár tomuto človeku sa to zdá neuveriteľné... otrok, zosmiešňovaný kráľ, náboženská aj politická moc je v problémoch, vidia, že ich moc bude zničená.

Pilát je rozrušený, vie, že Ježiš je nevinný, ale ak chce ochrániť svoje postavenie, musí byť ochotný ísť proti pravde, v skutočnosti sa dostane do a nájsť východisko.

Vypočujme si spolu jeho posledný rozhovor s Ježišom:

Pilát opäť vstúpil do pretória a spýtal sa Ježiša: "Odkiaľ si?". Ježiš mu však neodpovedal. Pilát mu teda povedal: "Ty so mnou nehovoriš? Či neviete, že mám moc vás oslobodiť a moc vás ukrižovať?" Ježiš mu odpovedal: "Ty nie by ste mali nado mnou akúkoľvek moc, keby vám nebola daná zhora. Na tento účel"

Ten, kto ti ma vydal, má väčší hriech.

Pilát sa musí opäť konfrontovať s Ježišom, má strach, nechcel sa s novým človekom zaplietť, pretože by sa musel vzdať celého svojho postavenia muža moci, nevie, ako sa z toho dostať, a tak Ježišovi položí otázku: "Odkiaľ si?" Neznamená to "odkiaľ si", on už vie, že je Galilejčan; Pilátova otázka znamená: "Ale kto si ty?"

Ježiš mu neodpovedá.

Očakávali by sme, že Ježiš okamžite podá vysvetlenie, namiesto toho Ježiš mlčí.

Prečo mlčí?

Musí to mať nejaký dôvod?

Skutočný dialóg predpokladá chvíle hovorenia a chvíle mlčania, pred a po hovorení je ticho nevyhnutné, je to nevyhnutný moment v komunikáciu; sú slová, ktoré komunikáciu prerušujú, a sú mlčania, ktoré komunikáciu vytvárajú, pretože sú pozvaním k zamysleniu, k preniknutiu určitého posolstva, ktoré možno vyvoláva otázky, vnútorný nepokoj, a to je to, čo Ježiš chce, aby sa stalo v Pilátovi.

Je potrebné mlčať a Pilát sa tohto mlčania bojí, preto hovorí Ježišovi:

"Nehovoriš so mnou? Nevieš, že mám moc oslobodiť ťa a mám moc poslať ťa na kríž?"

Bojí sa Piláta umlčať, nechce, aby jeho obavy, jeho vnútorné otázky vyplávali na povrch, pretože by spochybnili jeho postavenie,

Chce byť tým, kto bude viesť záležitosť, viesť dialóg, namiesto toho sa Ježiš zasekne práve preto, že chce, aby Pilát prehodnotil, aby sa zapojil do nového človeka.

Ježiš hovorí Pilátovi záhadnú vetu: "*Nemal by si nado mnou moc, keby ti nebola daná zhora, ale pamätaj, že si vinný, lebo nechceš otvoriť svoju myseľ, svoje srdce môjmu návrhu ako človeka, ale sú ľudia, ktorí sú ešte vinnejší ako ty.*" Záhadnou frázou je práve táto "*moc daná zhora*"; Pilát už teraz nerozumie, nechce rozumieť, ale Ježišova fráza je nám dnes jasná, chcel tým povedať: "Ty máš moc na zemi, si veľký, ale môj príbeh riadi nebo, je to zločin, že mocnosti tohto sveta sú

ale Boh koná tieto zločiny, aby sa stal zázrak spásy, pretože Baránok, ktorý bude obetovaný, zahanbí vlkov, ktorí ho zabili.

Bol to jediný spôsob, ako predstaviť nový svet,

Boh vedie tieto udalosti.

"Pilát stojí pred príležitosťou urobiť rozhodujúce rozhodnutie vo svojom živote, zrieknuť sa kráľovstiev tohto sveta, postaviť sa na stranu nového sveta, nového človeka... nemôže to urobiť.

Počujeme posledný Pilátov dialóg s kňazmi a ich prívržencami:

Od tej chvíle sa ho Pilát snažil oslobodiť. Židia však kričali: "Ak tohto človeka prepustíš, nie si priateľom cisára! Kto sa robí kráľom, stavia sa proti cisárovi. Keď Pilát počul tieto slová, dal Ježiša vyviesť von a posadil ho na súd, na mieste zvanom Litòstroto, hebrejsky Gabbata. Bola to paschálna práca, okolo poludnia. Pilát povedal Židom: "Hľa, váš kráľ!" Ale oni kričali: "Preč! Preč! Ukrižuj ho!" Pilát im povedal: "Ukrižujem tvoju kráľ?" Veľkňazi odpovedali: "Nemáme kráľa, iba cisára." Potom im ho vydal, aby ho ukrižovali.

Pilát by chcel Ježiša oslobodiť, ale veľkňazi mu povedia: "Ak oslobodíš tohto človeka, nie si priateľom cisára!"

To je to, čo je moc ochotná urobiť, náboženský vodcovia sú ochotní urobiť čokoľvek, dokonca aj vyhlásiť za svojho kráľa pohana Tiberia, polovičného elfa z Capri, ďaleko od Ríma, kde vládne Sejanus.

Každý zbožný Žid nenávidel cudziu nadvládu, ale teraz uznáva.

slávnostne autoritu cisára, aby dosiahol rozsudok smrti nad pravým človekom.

Aký nepríjemný bol tento navrhovaný nový muž!

Pilát vyviedol Ježiša von a *sadol si na tribúnu*; tu je iný výklad, ktorý chce evanjelista dať tomuto slovesu "*ekafise*", ktoré môže znamenať "*Pilát si sadol na tribúnu*", ale môže mať aj iný výklad a to nám chce evanjelista povedať.

Je jasné, že to bol Pilát, kto sedel na tribúne, na stoličke, ale evanjelista používa práve toto sloveso, ktoré môže znamenať a znamená

v evanjelistovom zámere Pilát "*posadil Ježiša na stoličku*", aby ho mohli všetci kontemplovať, na mieste zvanom *Litòstroto, hebrejsky Gabbata*; toto spojenie je zvláštne, pretože Gabbata neznamená litòstroto, čo skôr označovalo tie kamenné dosky položené na podlahe, a

dlažba typická pre tú dobu, v skutočnosti, keď sa tento litotrop našiel v oblasti Antonovej veže, myslelo sa, že Ježiša tam súdil Pilát.

Už som povedal, že toto litostratum antonínskej veže nie je z Ježišových čias, ale o sto rokov neskôr, ale toto litostratum sa nespomína v súvislosti s gabbatà, čo znamená "vyvýšené miesto", presne tam, kde sa nachádzalo Pilátovo prétórium.

Litòstroto nájdeme v celom Písme len dvakrát, tu v Jánovom evanjeliu, a ak sa pozrieme do Starého zákona, nájdeme tento pojem len raz, v *Piesni piesní*, a na tento text chce evanjelista určite nadviazať.

Predstavte si teda Ježiša sediaceho na tomto tróne, je to kráľovský trón, o ktorom evanjelista chce, aby sme v tejto chvíli uvažovali.

Čo hovorí *Pieseň piesní*?

Predstavujeme kráľa Šalamúna, ktorý sedí na baldachýne, na purpurovom sedadle a uprostred tohto sedadla je *litotron*.

Tento *litotron* bol výšivkou z drahých kameňov, symbolom lásky, ktorá je

mal pre tohto kráľa, ktorý bol umiestnený na trón... a potom pokračuje text *Pieseň piesní*:

"*Synovia Sionu, vyjdite von, pozrite sa na kráľa Šalamúna s korunou, ktorú mu matku na jeho hlavu v deň jeho svadby, v deň radosti jeho srdca*". Tu je to síce trochu ťažké, ale musíme pochopiť, čo nám chce evanjelista povedať a na čo odkazuje.

Pripomeňme si, že v Jánovom evanjeliu je Ježiš od začiatku vykreslený ako ženích, ktorý prichádza za nevestou.

Nevesta v Starom zákone je *Izrael*, ľud, pre nás je to ľudstvo, ku ktorému prichádza ženích na svadobné stretnutie.

To je perspektíva, s ktorou musíme čítať evanjelium podľa

Ján, nezabudnime, že keď Ježiš vstupuje na scénu, predchádza ho Krstiteľ, ktorý hovorí: "*Ja nie som ženích, ktorého čakáte, ktorého čaká Izrael. Ja som počuť hlas ženícha, hlas toho, ktorý má prísť...*"

A hneď potom si pripomenieme svadbu v Káne Galilejskej a celým evanjeliom sa tiahne zlatá niť Ježiša, Boha, ktorý prišiel za nevestou, za ľudstvom.

A tu, v tejto chvíli, nám evanjelista predstavuje ženícha, a on

práve s odkazom na tento text z *Piesne piesní* je pozvanie *Izraela*, aby rozjímal o láske ženícha, svojho Boha.

Všimli sme si, že je obdarený korunou, ktorú mu na hlavu nasadila jeho matka.

Ježišovou matkou je Izrael, je to ľud Izraela, z ktorého tento Mesiáš vyšiel, a nie je to slávna koruna, tá koruna, symbol lúča Boha Slnka, je trňová koruna.

Tento ženích sa predstavil ako ten, ktorý tak miluje svoju nevestu, že jej dal celý svoj život, že sa stal sluhom, že sa stal otrokom v jej svadobný deň.

Takto chce evanjelista, aby sme uvažovali o tejto poslednej veľkolepej scéne!

Ženích je ten, kto je predstavený neveste, chce naznačiť, ako veľmi ju miloval.

Teraz je tu časový údaj, ktorý nám dáva evanjelista: "*Bola príprava na Veľkú noc okolo poludnia* - a Pilát hovorí Židom: "*Hľa, váš kráľ!*" Ten, kto začína kráľovstvo, ktoré všetkých udivuje, ktoré šokuje svet, pretože je to

Kráľovstvo, ktoré je zemetrasením pre všetky ostatné kráľovstvá, kráľ je ten, kto sa robí služobníkom. Všimame si dátum, *prípravu na Veľkú noc* a čas, *poludnie*.

V tom čase sa v chráme začali obetovať baránky, ktoré sa neskôr jedli pri veľkonočnej večeri.

Je to predstavenie Baránka, Baránka, ktorý bude teraz obetovaný, Baránka, ktorý ukáže pravého človeka a uvedie do krízy zvieratá, ktoré vždy vládli svetu; práve ním sa začína nový svet!

Reakcia veľkňazov a ich kliky: "Preč, preč, ukrižuj ho!", neprijímajú toto kráľovstvo!

Pilát by nechcel ísť proti pravde, nechcel by spáchať tento zločin a pýta sa: "*Ale ja ukrižujem tvojho kráľa!*"

Odpoveď veľkňazov: "*Nemáme kráľa, iba cisára!*" Na túto úroveň zostupujú veľkňazi!

Sú naozaj ochotní urobiť čokoľvek, ísť proti všetkým svojim predstavám, dokonca

náboženské, s cieľom odstrániť ten, kto ich obťažuje.

Potom *ho* Pilát "vydal, aby ho ukrižovali".

Irónia, ku ktorej John v tomto bode prichádza, je iróniou, ktorá dosahuje svoj vrchol, z akého dôvodu?

Vidíme totiž, kde sú teraz veľkňazi, náboženská moc, a Pilát, politická moc.

Pilát nechce Ježiša odsúdiť, preto sa nechce dopustiť zločinu, ale je nútený ustúpiť pred náboženskou mocou, ktorá nadobudla obrovskú prestíž po tom, čo Herodes postavil chrám.

Pilát je nútený robiť to, čo nechce, ale aj Židia sú nútení robiť to, čo nechcú; nechcú slúžiť cisárovi, hnusí sa im, ale sú nútení vyhlásiť sa za verných poddaných a vyhlásiť ho za kráľa v rozpore so židovskou tradíciou, ktorá hlása, že je len jeden kráľ, ktorým je Boh.

Keď človek neprijme návrh človeka a návrh nového kráľovstva, dostáva sa do rozporu so sebou samým, s Bohom, so svojimi bratmi a sestrami a dokonca sa dopúšťa zločinov.

Aj my sme dnes konfrontovaní s týmto obrazom človeka a s týmto začiatkom nového kráľovstva; nesmieme urobiť chybu, ktorú urobil Pilát a chyba, ktorú urobili veľkňazi.

Vítame nového človeka a nový svet, nové kráľovstvo, kráľovstvo tých, ktorí sa dávajú do služieb svojich bratov a sestier, ktorí nechcú byť vládcami, ale tí, ktorí sú ochotní pre lásku obetovať aj svoj život.